

סדר נשים | מסכת נדרים י"ב-י"ח | שבת פרשת וירא | י"ב-י"ח חשוון תשפ"ג (12-6 נובמבר 2022)
Seder Nashim | Masechet Nedarim 12-18 | Shabbat Parashat VaYera | 12-18 Cheshvan (Nov. 6-12)

DAF 12: GEDALYAH BEN ACHIKAM

דף י"ב: גדליה בן אחיקם

On 3 *Tishrei* there is a fast day called *Tzom Gedalyah*. **Gedalyah ben Achikam** lived after the destruction of the First *Beit HaMikdash*. Gedalyah was appointed by Nevuchadnezzar King of Babylon to rule over the Jews who remained in *Eretz Yisrael*. Indeed, Gedalyah gathered all the Jews, survivors of the destruction, and led them. There was a group of Jews who believed the Gedalyah did not deserve the appointment he received, and that the position should have been granted to Yishmael ben Netanya. Consequently, the Jews perpetrated a dreadful deed. **They assassinated Gedalyah and some of his supporters. As a result, the remaining Jews in *Eretz Yisrael* fled to Egypt.** Some say Gedalyah ben Achikam was not killed on 3 *Tishrei*, but rather on *Rosh Hashanah*. However, since *Rosh Hashanah* is a *yom tov*, the fast was postponed to the following day, which is 3 *Tishrei*.

בתאריך ג' בתשרי ישנו יום צום המכנה "צום גדליה". גדליה בן אחיקם חי לאחר חרבן בית המקדש הראשון ומנהל על ידי נבוכדנצר מלך בבל לשלט על היהודים שנותרו בארץ ישראל. אכן גדליה אסף את כל היהודים פליטי החרבן והנהיג אותם. היתה קבוצת יהודים שחשבה שהמנוי לא מגיע לגדליה אלא לישמעאל בן נתניה ולכן הם עשו מעשה נורא: הם הרגו את גדליה וחלק מתומכיו וכתוצאה מכך היהודים שהיו בארץ ברחו למצרים. יש אומרים שגדליה בן אחיקם לא נהרג בג' בתשרי אלא בראש השנה, ומפני שיום זה הוא יום טוב, דחו את הצום למחרת, לתאריך ג' בתשרי.

Daf 13: "OROT LEVUVIM," HIDES OF ANIMAL OFFERINGS WHOSE HEARTS WERE REMOVED

דף י"ג: עורות "לבובים"

The Talmud cites the concept of "*orot levuvim*". The word *levuvim* comes from the word *lev* (heart). But how does a heart relate to *orot* (hides)? In olden times, idol worshipers would remove the heart of an animal to sacrifice it in service of their idolatry. It is prohibited to derive benefit from any object sacrificed in service of *avodah zarah* (idol worship). Therefore, it is prohibited to derive benefit from any animal whose heart was sacrificed in *avodah zarah*.

התלמוד מזכיר את המשג "עורות לבובים". המלה "לבובים" היא מלשון "לב", אולם איך הלב קשור לעור? בעבר היו עובדי עבודה זרה שהיו מוציאים את הלב של בהמה כדי להקריב אותו לעבודה זרה, וחפץ שהקרב לעבודה זרה - אסור בהנאה. לכן, כל הבהמה שאת הלב שלה הקריבו לעבודה זרה - אסורה בהנאה.

Now, let's understand what constitutes "*orot levuvim*." A person who purchases an animal hide and sees a hole in the place over the heart is aware they possess the hide of an animal whose heart was sacrificed in *avodah zarah*. This is "*or levuv*," i.e., a hide with a hole where the heart would be. It is prohibited to derive benefit from such a hide because the hole is a part of the animal from which the heart was sacrificed for idolatry.

עכשיו נבין מהם "עורות לבובים". מי שקונה עור של בהמה ורואה שיש חור במקום שנמצא מול הלב - מבין שהעור הזה הוא של בהמה שהלב שלה הקרב לעבודה זרה. זה הוא "עור לבוב" - עור שנעשה בו חור מול הלב כדי להוציא אותו. גם עור זה אסור בהנאה, כי הוא חלק מן הבהמה שממנה הקרב הלב לעבודה זרה.

Daf 14: VOWS AND OATHS

In *Masechet Nedarim*, we learn about **various types of nedarim (vows)**. Using a *neder* (vow), a person can prohibit themselves from engaging in certain activities, e.g., from eating specific foods and the like.

The option of taking a **shevuah (oath)** also exists. A **shevuah is more severe than a neder because a shevuah invokes the name of the Almighty**: “I pledge, in the name of the Holy One Blessed be He, that I will do such and such.” Know that even when a person swears without invoking God’s name — that person’s oath takes effect. For example, a person who says: **“I pledge to do such and such.”** Conversely, the oath of a person whose statement is not made in the formula of an oath but obligated themselves by invoking the name of the Almighty has also made a valid oath. For example, a person who said: **“By God, I will do such and such”** — meaning, that person commits, in God’s name, that such and such will be done.

On this *daf*, we learn the ruling regarding a person who said: **“Based on what is written in the Torah, I pledge to do such and such,”** i.e., on the Holy Torah I commit to the following. That person’s oath takes effect, because the names of God are written in the Torah, and we know that person intended to render a pledge in the name of God.

קִיַּמְתָּ גַם אֶפְשָׁרוֹת שֶׁל שְׁבוּעָה. הַשְּׁבוּעָה חֲמוּרָה יוֹתֵר מִנְדָּר, מִפְּנֵי שֶׁנִּשְׁבַּעִים בְּשֵׁמוֹ שֶׁל הַקָּבִ"ה: אֲנִי נִשְׁבַּע בְּקִדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂאֲעֻשֶׂה כֹּךְ וְכָךְ. צָרִיךְ לַדַּעַת, שֶׁגַּם מִי שֶׁנִּשְׁבַּע בְּלֹא לְהִזְכִּיר אֶת שֵׁם הַקָּבִ"ה - שְׁבוּעָתוֹ חֲלָה, וְכַגוֹן: אָדָם הַאוֹמֵר: **“אֲנִי נִשְׁבַּע לַעֲשׂוֹת כֹּךְ וְכָךְ.”** מֵצַד שְׂנִי, גַּם אָדָם שֶׁלֹּא אָמַר לְשׁוֹן שְׁבוּעָה, אֲךָ הִתְחַיֵּב בְּשֵׁם שֶׁל הַקָּבִ"ה, הִרִי שְׁבוּעָתוֹ חֲלָה, לְמַשְׁל, אָדָם שֶׁאָמַר: **“בֵּה” שְׂאֲעֻשֶׂה כֹּךְ וְכָךְ** - כְּלוּמַר, הוּא מִתְחַיֵּב בְּשֵׁם ה' שֶׁכֵּךְ וְכָךְ יַעֲשֶׂה.

בְּדָף זֶה לּוֹמְדִים מֵה דִּינוֹ שֶׁל אָדָם שֶׁאָמַר: **“בְּמָה שְׁכַתִּיב בַּתּוֹרָה אֲנִי מִתְחַיֵּב לַעֲשׂוֹת כֹּךְ וְכָךְ”** - כְּלוּמַר, אֲנִי מִתְחַיֵּב בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׂאֲעֻשֶׂה כֹּךְ, הִרִי שְׁבוּעָתוֹ חֲלָה, מִפְּנֵי שֶׁבַתּוֹרָה כְּתוּבִים שְׁמוֹתָיו שֶׁל הַקָּבִ"ה וְאֲנִי יוֹדְעִים שֶׁכַּתְּבוּ הִיא לְהִתְחַיֵּב בְּשֵׁם הַקָּבִ"ה.

Daf 15: AN OATH OF EXPRESSION AND A VAIN OATH

A person who pledged to do a deed and did not, violates the *issur* (prohibition): **“You shall not swear falsely in My name.”** This *issur* is referred to as a **shevu'at betui (an oath of expression)**, in which the person who pledged an oath did not live up to **what that person expressed** in their own words. There is also a *shevuah* called a **shevu'at shav (vain oath)**. **A person who swears indiscriminately, without need, violates the issur: “You shalt not take the name of Hashem, your God, in vain.”** For example, if Reuven were to stand next to a stone and says: “I swear this is a stone,” this is a *shevu'at shav* because everyone [already] knows that object is a stone.

There is an additional type of *shevu'at shav*: If on Sunday a person swears: “Today is Monday,” they have knowingly sworn to an obvious falsehood. On this *daf*, we learn that a person who pledges **an oath that is impossible to fulfill** also violates the *issur* against taking a *shevu'at shav*. For example, a person who pledged not to sleep for three consecutive days. Why is the pledge to forfeit sleep a *shevu'at shav*? Because it is impossible for a person to successfully remain awake for three consecutive days, as that person will surely fall asleep.

דף ט"ו: "שְׁבוּעַת בְּטוּי" ו"שְׁבוּעַת שְׂוֵא"

אָדָם שֶׁנִּשְׁבַּע לַעֲשׂוֹת מַעֲשֶׂה וְלֹא עָשָׂה אוֹתוֹ, עוֹבֵר עַל אִסוּר **“לֹא תִשְׁבַּעוּ בְּשֵׁמי לַשִּׁקֵּר”**. אִסוּר זֶה מְכַנֶּה **“שְׁבוּעַת בְּטוּי”**, שֶׁהוּא לֹא קִיַּם אֶת מַה שֶׁבִטָּא בְּפִיו. יִשְׁנֶה גַם שְׁבוּעָה הַנִּקְרָאת **שְׁבוּעַת שְׂוֵא**. אָדָם שֶׁנִּשְׁבַּע **סָתֵם, בְּלֹא צָרָךְ**, הִרִי הוּא עוֹבֵר עַל אִסוּר **“לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם ה' אֱלֹהֶיךָ לַשְׂוֵא”**. לְמַשְׁל, רְאוּבֵן עוֹמֵד לִיד אָבִן וְאוֹמֵר: **“אֲנִי נִשְׁבַּע שֶׁזֶּו אָבִן”**. זֶה שְׁבוּעַת שְׂוֵא, מִפְּנֵי שֶׁהַכֹּל יוֹדְעִים שֶׁזֶּו אָבִן.

קִיַּמְתָּ אֶפְשָׁרוֹת נּוֹסֶפֶת שֶׁל שְׁבוּעַת שְׂוֵא: אִם בְּיוֹם רִאשׁוֹן הוּא נִשְׁבַּע: **“הַיּוֹם יוֹם שְׂנִי”**. בְּשַׁעֲה שֶׁהוּא נִשְׁבַּע הוּא יָדַע שֶׁהוּא מִשְׁקֵר, וּבְכַךְ עֵבֵר עַל אִסוּר. בְּדָף זֶה לּוֹמְדִים כִּי גַם אָדָם שֶׁנִּשְׁבַּע **שְׁבוּעָה שְׂאִי אֶפְשָׁר לְקַיֵּם אוֹתָהּ**, הִרִי הוּא עוֹבֵר עַל אִסוּר שְׁבוּעַת שְׂוֵא. לְמַשְׁל, אָדָם שֶׁנִּשְׁבַּע שֶׁלֹּא יִישָׁן שְׁלֹשָׁה יָמִים רְצוּפִים. מִדּוּעַ זֶה שְׁבוּעַת שְׂוֵא? מִפְּנֵי שֶׁלֹּא יִתְכַן שֶׁהוּא יִצְלִיחַ לְהִשָּׁאֵר עַר שְׁלֹשָׁה יָמִים רְצוּפִים וּבְיַדָּאֵי יִרְדָּם.

Daf 16: MITZVOT ARE NOT INTENDED FOR PERSONAL PLEASURE

דף ט"ז: מצוות לא להנות נהנו

There is a well-known concept that states: **“mitzvot lav lehanot nitnu” (mitzvot were not given to serve as a source of enjoyment)**. Once, a Jew stood on *erev Sukkot* and **vowed not to benefit from the sukkah** located in their yard. Then, when *Sukkot* arrived, that person was certain it was prohibited for them to enter the *sukkah* in their yard, lest they violate the vow they pledged. However, a neighbor explained that the person was incorrect.

Why? Because the **fulfillment of a mitzvah is not considered enjoyment**. We do not perform *mitzvot* to enjoy them, but rather to fulfill the will of our Father in Heaven. Therefore, this Jew can sit in the *sukkah*, eat in it, drink in it, and sleep in it without any fear, as doing so is not breaking a prohibition, since no enjoyment is derived from the *sukkah*. Of course, immediately after the *Sukkot* holiday, that person must leave the *sukkah* because then it is no longer a *mitzvah* to be in the *sukkah*.

ישנו המשג ידוע האומר - **“מצוות לא להנות נתנו”**. מעשה ביהודי שבִּעֶרְבַּ חג הסוכות עמד ונדַר שלא יהנה מהסוכה שבחצר שלו. והנה, הגיע חג הסוכות והאיש היה בטוח שאסור לו להכנס לסוכה, כי אחרת הוא יעבר על הנדר שְׁנַדַּר, אף שכן הסביר לו שהוא טועה.

מדוע? מפני שקיום המצוות אינו מכנה הנאה. איננו מקיימים את המצוות כדי להנות מהן, אלא כדי לקיים את רצון אבינו שבשמים. לכן היהודי הזה יכול לשבת בסוכה, לאכול בה, לשתות בה ולישן בה בלא כל חשש, מפני שאינו עובר על אסור, שְׁהָרִי אינו נהנה מן הסוכה. כמוכּוּן, שְׁמִידָה לאחר חג הסוכות הוא חַיֵּב לצאת מן הסוכה, כי כעת כבר אין מצוה להיות בסוכה.

Daf 17: VOW OF A RELIGIOUS ASCETIC

דף י"ז: נדר נזירות

A person who takes it upon themselves to be a *nazir* (religious ascetic) must pledge a vow to become a *nazir*. A *nazir* is not permitted **to drink wine or eat grapes**. Likewise, a *nazir* is neither allowed **to cut their hair** nor become *tameh* (ritually impure) through contact with the dead.

For what length of time is the ascetic required to remain a *nazir*? If a person proclaimed: “I am a *nazir*” and does not indicate how long they wish to remain a *nazir*, that person will remain a *nazir* for **thirty days**.

אדם שמקבל על עצמו להיות נזיר, הרי הוא מתחייב בנדר להיות נזיר. נזיר אינו רשאי לשתות יין, אינו רשאי לאכול ענבים, אינו רשאי להסתפר ואסור לו להטמא למתים.

לכמה זמן הוא נזיר? אם אמר: “אני נזיר” ולא אמר לכמה זמן הוא רוצה להיות נזיר, הרי הוא נהיה נזיר לשלשים יום.

Daf 18: THE ORANGES ARE LIKE TITHES

A person who wants to prohibit himself or herself from eating a certain food item is not required to employ the formula of a vow. Rather, the vow can take effect even if a person declares: “The oranges are prohibited to me like a *korban* (sacrifice).” That person’s vow is valid because their intent is clear—just as a *korban* is forbidden to eat and enjoy, likewise, oranges will be prohibited for me to eat and enjoy.

Take note of the following case: Yehudah said: “**Oranges are prohibited to me, like *ma’aser* (tithes).**” Here, we no longer know what exactly Yehudah meant. Why? Since **there are several types of *ma’asrot***. There is *ma’aser rishon* (first tithe), given to *levi’im* and is not sacred. There is *ma’aser behaymah* (animal tithe), which must be offered as a *korban* (sacrifice) in the *Beit HaMikdash*, and from which it is prohibited to derive benefit, along with various other types of *ma’aser*.

If so, **what did Yehudah intend?** Did Yehudah intend to compare oranges to a sacred *ma’aser* or to the *ma’aser* that is not sacred, i.e., [did he mean] *ma’aser rishon*? Well, the *Mishnah* says we reckon that Yehudah intended to make a vow to prohibit himself from eating oranges, i.e., that he intended [to liken the oranges] to a type of sacred *ma’aser*. However, if Yehudah explicitly stated: “I intended [to liken the oranges] to *ma’aser rishon*, we trust him, and he is permitted to enjoy the oranges.

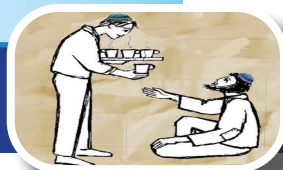

דף י"ח: התפוזים כמו מעשר

הרוצה לנדור את עצמו מלאכל דבר מסוים, אינו צריך להזכיר לשון נדר, אלא גם אם הוא אומר: “התפוזים אסורים עלי כמו קרבן”, הנדר שלו חל, כי כונתו - כשם שהקרבן אסור באכילה ובהנאה, כך גם התפוזים יהיו אסורים עלי באכילה ובהנאה.

שימו לב למקרה הבא: יהודה אמר: “התפוזים אסורים עלי כמו מעשר”. כאן אנו כבר לא יודעים מה בדיוק הוא התכוון. מדוע? שפירי יש כמה סוגים של מעשרות. יש מעשר ראשון שנותנים ללוי והוא אינו קדוש. יש מעשר בהמה שצריכים להקריב בקרבן בבית המקדש ואסור להנות ממנו, וכן יש עוד סוגים שונים של מעשר.

אם כן- למה התכוון יהודה? האם רצה להשוות את התפוזים למעשר קדוש, או למעשר שאינו קדוש, למשל, למעשר ראשון? ובכן, המשנה אומרת שאנו אומדים בדעתו שהוא התכוון לעשות נדר ולאסר על עצמו את התפוזים, והוא התכוון לסוג מעשר קדוש. אבל, אם יהודה אמר במפורש: התכוונתי למעשר ראשון, סומכים עליו ומתיר לו להנות מהתפוזים.

D’VAR TORAH: PARASHAT VAYERA

דבר תורה: פרשת וירא

Avraham Avinu is known as one of the greatest hosts in history. However, when the angels come to him, he is seemingly stingy in offering them water to wash their feet: “**Please take a bit of water and wash your feet.**” Those words do not radiate the gracious hospitality of a genuine host. The Netziv (Rabbi Naftali Zvi Yehuda Berlin of Volozhin) explained that, on the contrary, it is precisely this case in which the peak of Abraham’s hospitality is revealed. With his sophisticated senses, Avraham understood that his guests were in a hurry, and they did not have much time to linger at his home. He wanted to convey the message to them that he did not expect them to stay long, rather, only according to their needs and desires. Therefore, he offered them a swift wash-up, so they would feel comfortable leaving as soon as they needed. It is the giving of “a bit of water” that puts the guests at the center and affords them the sense of calm to remain at Avraham’s house as long as they wished, without the agony of conscience over their need to make a quick exit.

אברהם אבינו מכר באחד ממכניסי האורחים הגדולים בהיסטוריה, אך כשהמלאכים מגיעים אליו הוא מצייע להם לשטף רגליהם בצורה מצמצמת ואומר- “**יקח נא מעט מים ורחצו רגליכם**”, ולא בשפע ורחבות פיאה למכניס אורחים אמתי. הנצי”ב מוולוז'ין מסביר שאדרבה- דווקא כאן מתגלית שיאה של הכנסת האורחים של אברהם. אברהם הבין בחושיו הדקים כי אורחיו ממהרים ואין להם הרבה זמן להתעכב בביתו. הוא רצה להעביר להם את המסר כי הוא לא מצפה שישארו לזמן רב אלא רק כפי צרכם ורצונם, ולכן הצייע להם שטיפת מים “קלילה” כדי שיירגישו בנוח ללכת מיד בשיצטרפו. דווקא נתינת “מעט המים” היא ששמה את האורחים במרכז, ומקנה להם את השלמה לשהות באהלו של אברהם כפי רצונם, מבלי יסורי מצפון על כך שבועד כמה דקות הם ילכו וישאירו אותו לבד.